

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 594/01
Zo dňa: 16.01.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 14
Počet príloh: -

PROTOKOL

o výsledku kontroly

hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy

Obec Tomášikovo

Trnava marec 2014

Zhrnutie:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) vykonal v obci Tomášikovo (ďalej len „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy, ktorej účelom bolo preveriť súlad hospodárenia s verejnými prostriedkami so všeobecne záväznými právnymi predpismi a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom štátu a územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontrolou bol preverený rozpočet, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, využitie finančných prostriedkov poskytnutých z fondov Európskej únie a štátneho rozpočtu na projekty, nakladanie s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Kontrolou boli zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov:

Obec nepostupovala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď rozpočet neobsahoval zámery a ciele, zostavený rozpočet obce nebol vnútorne členený na bežné príjmy a výdavky, kapitálové príjmy a výdavky ako aj na finančné operácie, obec nemonitorovala a nehodnotila plnenie programov, čerpala výdavky nad rámec upraveného rozpočtu bez vykonania rozpočtových opatrení, zmeny rozpočtu neboli schválené obecným zastupiteľstvom, obec nevedla operatívnu evidenciu o rozpočtových opatreniach, záverečný účet neobsahoval všetky zákonom stanovené náležitosti a obec nevyčíslila výsledok rozpočtového hospodárenia ako rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu.

Obec nepostupovala v súlade s ustanovením zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na projekt, keď záverečnú monitorovaciu správu vypracovala po uplynutí stanoveného termínu.

Kontrolou dodržiavania zákona o účtovníctve bolo zistené, že pri inventarizácii majetku za rok 2012 inventúrne súpisy a inventarizačný zápis neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, obec neúčtovala o vykonaní jednostranného zápočtu v roku 2012, čím vykazovala nesprávnu hodnotu pohľadávok a záväzkov v účtovnej závierke.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že obec nepostupovala v súlade so zákonom o obecnom zriadení tým, že zmeny rozpočtu neboli schválené obecným zastupiteľstvom, záverečný účet obce pred schválením nebol zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, štatutárny zástupca obce nekonal v súlade s rozhodnutím obecného zastupiteľstva a hlavný kontrolór nevykonával svoju činnosť v súlade so všetkými ustanoveniami tohto zákona.

Kontrolou dodržiavania zákona o majetku obcí bolo ďalej zistené, že obec predala dva pozemky priamym predajom bez znaleckého posudku, pozemky neboli v uznesení obecného zastupiteľstva jednoznačne identifikované, obec uzatvorila kúpne zmluvy, v ktorých výmery pozemkov presahovali výmery pozemkov schválených obecným zastupiteľstvom a kúpna cena bola nižšia oproti cene schválenej uznesením obecného zastupiteľstva, obec nechránila dostatočným spôsobom svoj majetok v zmysle tohto zákona a nevymáhaním pohľadávky nechránila a nepoužívala všetky právne prostriedky na ochranu majetku.

NKÚ SR zistil, že kontrolovaný subjekt nevykonával predbežnú finančnú kontrolu pred uzatvorením zmluvy v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Kontrolovaný subjekt nekonal v súlade so Zákonníkom práce tým, že v roku 2012 nepostupoval pri uzatvorení pracovného pomeru s hlavným kontrolórom v súlade s týmto zákonom.

NKÚ SR odporúča, aby kontrolovaný subjekt:

- zaviedol fyzickú evidenciu povinného zverejňovania dokumentov v zmysle platnej legislatívy,
- zaviedol fyzickú archiváciu dokumentov súvisiacich so správou obce (napr. zmluvy, interné smernice obce, zápisnice zo zasadaní obecného zastupiteľstva...)
- zvažil uzatvorenie nového pracovného pomeru s hlavným kontrolórom obce na dobu neurčitú,
- bezodkladne použil všetky právne prostriedky na vymáhanie pohľadávky evidovanej vo výške 20 000,00 EUR, ktorá zahŕňa obci neuhradenú kúpnu cenu predaného pozemku v roku 2011 obchodnej spoločnosti so súčasným sídlom Vozokany, z dôvodu neumožnenia vzniku práva na námietku premlčania.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 594/01 zo 16.01.2014 vykonali:

Ing. František Veselický, vedúci kontrolnej skupiny
Mgr. Michal Gallo, člen kontrolnej skupiny
Ing. Dobroslava Gubánová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu súladu hospodárenia s verejnými prostriedkami so všeobecne záväznými právnymi predpismi a plnenia povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom štátu a územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 20. 01. 2014 do 14.03.2014 v

**obci Tomášikovo,
Hlavná 319, 925 04 Tomášikovo, IČO 00306223**

za kontrolované obdobie roku 2012 a súvisiace obdobia.

Predmetom kontroly bol rozpočet kontrolovaného subjektu a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, využitie finančných prostriedkov poskytnutých z fondov Európskej únie a štátneho rozpočtu na projekty, nakladanie s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok SR, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

Činnosť obce je upravená zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Obec mala 1 616 obyvateľov k 31.12.2013. Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Štatút obce bol schválený obecným zastupiteľstvom obce (ďalej len „ObZ“), na základe zákona o obecnom zriadení 26.01.2011 uznesením č. 16-OZ/2011/1, ktorý účinnosť nadobudol 15 dňom od jeho schválenia, a to 10.02.2011. Štatút obce upravuje o. i. územie obce a pôsobnosť, symboly obce a najdôležitejšie otázky týkajúce sa orgánov obce a základné postupy pri zriaďovaní jednotlivých komisií.

1 Rozpočet a jeho plnenie

Kontrolou rozpočtu obce bolo zistené, že obec zostavila rozpočet ako viacročný na obdobie rokov 2012 až 2014. Uvedený rozpočet neobsahoval zámary a ciele, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Zostavený rozpočet obce nebol vnútorne členený na bežné príjmy a výdavky, kapitálové príjmy a výdavky ako aj na finančné operácie, čo bolo v rozpore s ustanovením § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V rámci kontroly rozpočtového hospodárenia bolo zistené, že obec v roku 2012 nehospodárila podľa schváleného rozpočtu, nemonitorovala a nehodnotila plnenie programov, čím konala v rozpore s § 12 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obce hospodária s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a monitorujú a hodnotia plnenie programov.

Kontrolou upraveného rozpočtu a skutočného čerpania rozpočtovaných výdavkov bolo zistené, že boli realizované úhrady niektorých výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu bez vykonanej úpravy rozpočtu. V prípade kapitálových výdavkov to bolo čerpanie nad rámec schváleného rozpočtu vo výške 10 783,09 EUR, bežné výdavky boli čerpané nad rámec schváleného rozpočtu vo výške 406,43 EUR. Čerpaním výdavkov nad rámec upraveného rozpočtu bez vykonania rozpočtových opatrení pred samotným použitím finančných prostriedkov bolo zároveň porušené ustanovenie § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obec sleduje v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonáva zmeny vo svojom rozpočte.

Zmeny rozpočtu, ktoré obec v roku 2012 realizovala neboli schválené ObZ, čo bolo v rozpore s ustanovením § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a ustanovením § 11 ods. 4 písm. b) zákona o obecnom zriadení. Operatívnu evidenciu o rozpočtových opatreniach obec v roku 2012 nevedla, čím konala v rozpore s § 14 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Po skončení rozpočtového roka 2012 obec údaje o rozpočtovom hospodárení spracovala do záverečného účtu, ktorý neobsahoval všetky údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v súlade s rozpočtovou klasifikáciou a hodnotenie plnenia programov obce, čo bolo v rozpore s ustanovením § 16 ods. 5 písm. a) a písm. g) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolou výsledku rozpočtového hospodárenia za rok 2012 bolo zistené, že obec nevyčíslila výsledok rozpočtového hospodárenia ako rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, čím nekonala v súlade s § 2 písm. b) a písm. c) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Výsledok hospodárenia uvedený v záverečnom účte bol účtovným výsledkom hospodárenia, vypočítaný ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi za rok 2012. Pred schválením nebol záverečný účet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, čo bolo v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení.

Tab. č. 1 - Prehľad o plnení rozpočtu za rok 2012

Ukazovateľ	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Skutočnosť (EUR)	Plnenie (%)
Príjmy spolu	1 809 547	2 000 468	2 017 466	100,8
V tom: bežné príjmy	784 948	929 968	945 933	101,7
kapitálové príjmy	578 599	998 700	999 712	100,1
príjmové finančné operácie	446 000	71 800	71 821	100
Výdavky spolu	1 627 064	1 695 289	1 859 609	109,7
V tom: bežné výdavky	753 064	798 089	795 914	99,7
kapitálové výdavky	444 000	442 900	453 683	102,4
výdavkové finančné operácie	430 000	454 300	610 012	134,3
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), vrátane finančných operácií	182 483	305 179	157 857	X
Bežný rozpočet (+, -)	31 884	131 879	150 019	X
Kapitálový rozpočet (+, -)	134 599	555 800	546 029	X
Finančné operácie (+, -)	16 000	-382 500	-538 191	X
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -) po vylúčení finančných operácií	166 483	687 679	696 048	X

Zdroj: Finančný výkaz o plnení rozpočtu Fin 1-04

2 Využitie finančných prostriedkov poskytnutých z fondov Európskej únie a štátneho rozpočtu na projekty

2.1 Charakteristika a popis projektu

Cieľom operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast na roky 2007 – 2013 (ďalej len „OP KaHR“) bolo zachovať a ďalej rozvíjať konkurencieschopný a efektívne vyrábajúci potenciál priemyselnej výroby, energetiky, ako aj potenciál cestovného ruchu a tak prispievať k zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti Slovenska. Prioritná os 2 – Energetika, opatrenie 2.2 Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky, mala okrem iného za účel podporovať mestá a obce pri zlepšení technického stavu verejného osvetlenia. OP KaHR bol spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja.

Obec podala na základe výzvy KaHR-22VS-0801 zo 16.09.2008 žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) pre projekt s názvom „Investícia do modernizácie verejného osvetlenia obce Tomášikovo za účelom zníženia energetickej náročnosti sústavy“, kód projektu ITMS:25120220118 (ďalej len „projekt“). Cieľom projektu bolo aj zabezpečenie prevádzky verejného osvetlenia s pozitívnym dopadom na životné prostredie, zníženie nákladov na jeho údržbu a prevádzkové náklady, zvýšenie svetelno-technických vlastností osvetľovacej sústavy.

Sprostredkovateľský orgán pod riadiacom orgánom (ďalej len „SORO“), Slovenská inovačná a energetická agentúra, ktorá konala v mene riadiaceho orgánu (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky) rozhodovala o schválení žiadosti o NFP.

Preverením všeobecných podmienok poskytnutia NFP bolo zistené, že základné ukazovatele a ciele projektu boli v súlade s výzvou a obec spĺňala podmienky oprávnenosti stanovené v príslušných opatreniach.

2.2 Zmluva o poskytnutí NFP

Obec podala 08.02.2009 žiadosť o NFP (kód žiadosti NFP25120220045) na SORO, táto bola 13.02.2009 zaregistrovaná a rozhodnutím z 12.03.2010 bola žiadosť schválená.

Následne bola 01.06.2010 uzatvorená Zmluva o NFP č. KaHR–22VS–0801/0118/114 (ďalej len „zmluva“) medzi SORO ako poskytovateľom a obcou ako prijímateľom. Platnosť a účinnosť nadobudla dňom podpisu oboch zmluvných strán, t. j. 03.06.2010.

Predmetom zmluvy bola úprava zmluvných podmienok, práv a povinností medzi zmluvnými stranami pri poskytnutí NFP zo strany poskytovateľa prijímateľovi na realizáciu projektu, ktorý bol predmetom schválenej žiadosti o NFP. Účelom zmluvy bolo spolufinancovanie schváleného projektu prijímateľa a to poskytnutím NFP pre jeho realizáciu s termínom fyzického ukončenia projektu do marca 2011. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli prílohy č. 1 – 11.

Celkové oprávnené výdavky na realizáciu aktivít projektu boli stanovené na 249 904,00 EUR. NFP bol zmluvne dohodnutý vo výške 237 408,80 EUR, čo predstavovalo 95 % z celkových oprávnených výdavkov. Prijímateľ prehlásil, že má zabezpečené zdroje financovania vo výške 12 495,20 EUR (5 % oprávnených výdavkov). NFP bol obci poskytnutý kombinovaným systémom predfinancovania a systémom refundácie a to na základe žiadostí o platbu.

Na základe žiadostí obce bolo k zmluve uzatvorených šesť dodatkov, ktoré upravovali:

Harmonogram realizácie projektu dodatkom č. 1 z 21.12.2010. Dodatok č. 2 k zmluve zo 16.05.2011 sa týkal taktiež zmeny harmonogramu realizácie. Dodatok č. 3 k zmluve z 08.11.2011 obsahoval zmenu harmonogramu realizácie ako predchádzajúce dodatky. Dodatkom č. 4 k zmluve z 08.06.2012 sa menila výška oprávnených výdavkov projektu a NFP. Zmenený bol aj predmet prílohy č. 2 zmluvy, časový harmonogram a rozpočet prílohy č. 11. Dodatkom č. 5 k zmluve z 10.10.2012 bola zmenená adresa Obecného úradu Tomášikovo. Dodatkom č. 6 k zmluve zo 17.4.2013 bola zmenená hodnota NFP.

Kontrolou bolo zistené, že zmluva bola kompletná, správna, zrozumiteľná a bola uzatvorená v súlade s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Dôvody pre vypracovanie dodatkov k zmluve o NFP boli opodstatnené.

2.3 Financovanie projektu

Obci boli poukázané v roku 2012 prostriedky vo výške 179 509,93 EUR a v roku 2013 v hodnote 45 637,79 EUR, teda spolu v zmluvne stanovenej výške NFP určeného dodatkom č. 6 k zmluve vo výške 225 147,72 EUR. Obec financovala projekt vo výške 11 850,18 EUR. Modernizácia verejného osvetlenia bola zaradená do majetku obce 01.03.2013 vo výške 236 997,90 EUR.

2.4 Vecné plnenie projektu v nadväznosti na časový harmonogram realizácie projektu

Obec v pôvodnom projekte, žiadosti o poskytnutie NFP a taktiež v podpísanej zmluve plánovala časový rámec plnenia harmonogramu programu na obdobie september 2010 až marec 2011. Následne pri vzniknutých problémoch pri verejnom obstarávaní (na odporúčenie zo strany SORO bolo verejné obstarávanie zrušené a začaté nové konanie) obec opakovane menila časový harmonogram plnenia projektu dodatkami k zmluve. Dodatkom č. 4 k zmluve bol zmenený časový harmonogram plnenia na projekte na obdobie február 2012 až február 2013. Obec tento harmonogram dodržala, modernizácia verejného osvetlenia bola účtovne zaradená do majetku v marci 2013.

Podľa článku 4 ods. 1 všeobecných zmluvných podmienok k zmluve mala obec za povinnosť poskytovať v určených lehotách priebežné monitorovacie správy, záverečnú monitorovaciu správu a následnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie projektu. Kontrolou bolo zistené, že obec zaslala SORO hlásenie o začatí realizácie projektu 05.03.2012. Hlásenie uvádzalo termín začatia prác na projekte 29.02.2012, čím obec dodržala upravený časový harmonogram prác podľa zmluvy a jej dodatkov. Ďalej bolo zistené, že obec zasielala priebežné monitorovacie správy a to v termínoch 14.06.2011, 14.12.2011, 13.06.2012 a 03.04.2013.

Podľa článku 4 ods. 4 všeobecných zmluvných podmienok k zmluve mala obec povinnosť predložiť záverečnú monitorovaciu správu do 15. dňa mesiaca nasledujúceho po ukončení prác na projekte. Kontrolou bolo zistené, že záverečnú monitorovaciu správu obec vypracovala 26.04.2013, pričom preberací protokol bol podpísaný 20.02.2013. Správa mala byť vypracovaná a zaslaná do 15.03.2013. Tým, že obec vypracovala správu po stanovenom termíne nepostupovala v súlade s vyššie uvedeným ustanovením všeobecných zmluvných podmienok.

Podľa článku 4 ods. 5 všeobecných zmluvných podmienok k zmluve mala obec povinnosť predložiť následnú monitorovaciu správu poskytovateľovi do 15. dňa mesiaca nasledujúceho po sledovanom období, ktorým bolo predchádzajúcich 12 mesiacov. V čase výkonu kontroly ešte tento stav nenastal (rok po odovzdaní stavby bolo 20.02.2014), teda obec bola povinná zaslať následnú monitorovaciu správu 15.03.2014.

Obec zabezpečila publicitu v zmysle manuálu informovania a publicity pre prijímateľov NFP, pomocou informačných tabúľ a vyhotovením fotodokumentácie z priebehu realizácie projektu. Počas implementácie projektu vykonala Slovenská inovačná a energetická agentúra, Bratislava v obci osem administratívnych kontrol, ktorými boli zistené čiastkové nedostatky, tieto boli obcou priebežne odstraňované.

3 Nakladanie s majetkom

3.1 Zásady hospodárenia s majetkom obce

Obec predložila kontrolnej skupine dokument zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce (ďalej len „zásady“) z 12.01.2012, ktoré mali byť schválené ObZ uznesením č. 78-OZ/2012 spolu so zásadami predaja a nájmu nehnuteľného majetku. Preverením znenia uznesenia ObZ bolo zistené, že obec nevedela preukázať kontrolnej skupine ich schválenie. Z tohto dôvodu nebolo možné preukázať, či obec postupovala v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“), podľa ktorého ObZ určuje zásady hospodárenia s majetkom obce. Preverením obsahovej stránky zásad bolo zistené, že upravovali všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 zákona o majetku obcí.

3.2 Inventarizácia majetku

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov bola v obci vykonaná na základe príkazu starostu č. 1/2012 z 05.12.2012.

Kontrolou bolo zistené, že inventúrne súpisy a inventarizačný zápis z vykonanej inventarizácie neobsahovali všetky zákonom stanovené náležitosti, čo bolo v rozpore s ustanovením § 30 ods. 2, ods. 3 a § 6 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého inventúrny súpis je účtovný záznam, ktorý zabezpečuje preukázateľnosť účtovníctva a musí obsahovať taxatívne stanovené náležitosti. Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a musí obsahovať taxatívne stanovené náležitosti. Účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a § 30 zákona o účtovníctve.

Inventarizáciu pokladničnej hotovosti kontrolovaný subjekt vykonal k 31.12.2012. Na základe predložených dokladov bolo zistené, že obec inventarizáciu peňažných prostriedkov v hotovosti vykonala aj v marci, júli a septembri 2012, čím konala v súlade s ustanovením § 29 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka musí peňažné prostriedky inventarizovať najmenej štyrikrát za účtovné obdobie.

3.3 Pohľadávky

Obec evidovala k 31.12.2012 vo svojom účtovníctve pohľadávky vo výške 173 827,98 EUR. Oproti stavu k 31.12.2011 pohľadávky medziročne vzrástli o sumu 127 275,98 EUR, čo predstavovalo medziročný nárast o 273,41 %.

Tabuľka č. 2 – Prehľad stavu pohľadávok k 31.12. príslušného roka

Druh pohľadávky	Stav v EUR	
	k 31.12.2011	k 31.12.2012
311 – Odberatelia	577,00	123 464,77
315 – Ostatné pohľadávky	40 000,00	40 000,00
318 – Pohľadávky z nedaňových príjmov	3 074,00	2 948,06
319 – Pohľadávky z daňových príjmov	2 901,00	2 306,29
341 – Daň z príjmov	0,00	5 108,86
Pohľadávky spolu	46 552,00	173 827,98

Kontrolná skupina preverila pohľadávky s najvyššou hodnotou účtované k 31.12.2012 na účtoch 311 – odberatelia, 315 – ostatné pohľadávky a 341 – daň z príjmov.

Kontrolou bolo zistené, že pohľadávka účtovaná na účte 341 vo výške 5 108,86 EUR, predstavovala obcou uhradený preddavok dane z príjmov právnickej osoby. Z dôvodu zmeny legislatívy obec nemala povinnosť uhrádzať uvedenú daň. K vysporiadaniu pohľadávky došlo 26.04.2013, čo obec deklarovala bankovým výpisom č. 69/2013.

Pohľadávky evidované na účte 311 vo výške 123 464,77 EUR zahŕňali obci neuhradené poplatky za spotrebu vody vo výške 484,01 EUR, neuhradený nájom za skladové priestory vo výške 4 724,00 EUR a neuhradenú zmluvnú pokutu z omeškania, ktorú mala uhradiť obchodná spoločnosť so sídlom v Galante vo výške 118 256,76 EUR.

Pohľadávka za neuhradené nájomné bola plne vysporiadaná 18.01.2013, čo obec deklarovala bankovým výpisom č. 8/2013.

Pohľadávka za zmluvnú pokutu z omeškania spočívala v nároku obce ako objednávateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie zhotoviteľa s plnením povinnosti odovzdať dielo zhotovované podľa uzatvorených zmlúv riadne a včas. Obec vyzvala zhotoviteľa (obchodná spoločnosť so sídlom v Galante) na zaplatenie tejto zmluvnej pokuty, za účelom zaplatenia obec vystavila zhotoviteľovi faktúru. Obchodná spoločnosť oznámila obci, že jej pohľadávku neuhradí. Obec evidovala voči tejto obchodnej spoločnosti i záväzky, ktoré vyplývali z iných uzatvorených zmlúv. Z dôvodu, že neprišlo k zániku pohľadávky plnením zo strany obchodnej spoločnosti, obec prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom zo 07.11.2012 vykonala voči dlžníkovi jednostranný zápočet, ktorý vyplýval zo zápočtu pohľadávky obce voči spoločnosti a záväzku obce voči spoločnosti. Podľa vyjadrenia obce zápočtom predmetná pohľadávka zanikla v celej výške. Kontrolou bolo zistené, že o vykonaní jednostranného zápočtu obec v roku 2012 neúčtovala, čo malo za následok, že k 31.12.2012 vykazovala nesprávnu hodnotu pohľadávok a záväzkov v účtovnej závierke. Uvedeným konaním došlo k porušeniu ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Pohľadávky evidované na účte 315 vo výške 40 000,00 EUR zahŕňali obci neuhradené kúpne ceny predaných dvoch pozemkov. Preverení správnosti evidencie uvedených pohľadávok bolo zistené, že v roku 2011 obec previedla vlastníctvo nehnuteľného majetku obce, t. j. dvoch pozemkov, priamym predajom na dve obchodné spoločnosti za kúpno-predajnú cenu, ktorá nebola stanovená znaleckým posudkom. Tým, že obec predala dva pozemky priamym predajom bez znaleckého posudku, nekonala v súlade s ustanovením § 9a ods. 1 písm. c) zákona o majetku obcí, podľa ktorého prevody vlastníctva majetku obce uskutočňované priamym predajom sa musia vykonať najmenej za cenu vo výške všeobecnej hodnoty majetku stanovenej podľa osobitného predpisu.

V rámci predaja týchto pozemkov bolo ďalej zistené, že ObZ schválilo uznesením č. 30-OZ/2011 z 30.03.2011 predaj pozemku o výmere 2 ha na investičný zámer – vybudovanie výrobných a skladových priestorov a predaj pozemku o výmere 2 ha na výstavbu výrobných hál na spracovanie betonárskej ocele a kovovýroby. Pozemky neboli v uznesení ObZ č. 30-OZ/2011 jednoznačne identifikované, čím obec nepostupovala v súlade s ustanovením § 9a ods. 5 zákona o majetku obcí, podľa ktorého pri predaji nehnuteľnosti musí byť táto jednoznačne identifikovaná, aby nebola zameniteľná s inou nehnuteľnosťou.

Predajná cena každého pozemku bola uvedeným uznesením ObZ stanovená na 1,00 EUR za m² s podmienkami, že obchodná spoločnosť so sídlom v Bratislave daruje obci kuchynské zariadenie do kultúrno-spoločenského turistického centra podľa požiadaviek obce v hodnote 20 000,00 EUR a druhá obchodná spoločnosť so sídlom v Galante vykoná v prospech obce stavebné práce v hodnote 20 000,00 EUR nad rámec schváleného rozpočtu projektu „Rekonštrukcia kultúrneho domu“.

Podľa § 13 ods. 4 písm. e) zákona o obecnom zriadení starosta rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí ObZ schvaľuje prevod nehnuteľného majetku obce, ak sa realizuje priamym predajom. Starosta podpísal 29.04.2011 dve kúpne zmluvy, ktorých predmetom bolo: Predaj novovytvorenej parcely registra “C” parc. č. 1321/5 o výmere 21 655 m² druh pozemku – ostatná plocha a predaj novovytvorenej parcely registra “C” parc. č. 1321/4 o výmere 21 655 m² druh pozemku – ostatná plocha.

Článok II bod 2.1 obidvoch kúpnych zmlúv ustanovoval, že kupujúci zaplatia obci kúpnu cenu vo výške 20 000,00 EUR za každý pozemok. Tým, že obec zastúpená starostom uzatvorila kúpne zmluvy, v ktorých výmery pozemkov presahovali výmery pozemkov schválených ObZ o 3 310 m² a za menšiu kúpnopredajnú cenu o 3 310,00 EUR, konala v rozpore s uznesením ObZ č. 30-OZ/2011. Zároveň týmto konaním starosta obce porušil ustanovenie § 13 ods. 4 písm. e) zákona o obecnom zriadení, pretože bol povinný konať v súlade s rozhodnutím ObZ, ktorému bol prevod vlastníctva nehnuteľného majetku obce podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí vyhradený.

NKÚ SR ďalej prevereními uvedených kúpnych zmlúv zistil, že kupujúci boli povinní uhradiť obci kúpne ceny pri podpise zmlúv. Podľa vyjadrenia starostu obce kúpne ceny za vyššie špecifikované pozemky neboli uhradené zo strany kupujúcich, hoci svojim podpisom na zmluvách potvrdil prevzatie kúpnych cien.

Obec tým, že umožnila prevod svojho nehnuteľného majetku (pozemkov) aj napriek neuhradeniu kúpnych cien, nechránila dostatočným spôsobom svoj majetok, čím nekonala v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 zákona o majetku obcí.

Obec evidovala pohľadávky za neuhradenie kúpnej ceny predaných dvoch pozemkov vo svojom účtovníctve. Prevereními spôsobu vymáhania uvedených pohľadávok bolo zistené, že:

- pri prvom pozemku obec prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzvala dlžníka (obchodnú spoločnosť so sídlom v Galante) na zaplatenie kúpnej ceny. Z dôvodu, že dlžník svoj dlh voči obci neuhradil ani v dodatočne poskytnutej lehote, obec odstúpila 07.11.2012 od kúpnej zmluvy a dlžníka zároveň vyzvala na spätný prepis odpredaného pozemku na obec. Nakoľko dlžník neposkytol obci súčinnosť pri spätnom prepise vlastníckeho práva k pozemku, obec podala na Okresný súd v Galante žalobu o určenie vlastníckeho práva k pozemku. Do ukončenia kontroly NKÚ SR nebola vec právoplatne skončená.
- pri druhom pozemku obec nevymáhala pohľadávku voči obchodnej spoločnosti so súčasným sídlom Vozokany. Nevymáhaním pohľadávky kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí, podľa ktorého orgány obce sú povinné o. i. majetok obce chrániť a používať všetky právne prostriedky na jeho ochranu.

3.4 Zverejňovanie povinných informácií

Kontrolou dodržiavania povinnosti zverejňovania zmlúv, resp. dodatkov k zmluvám uzatvorených v roku 2013 v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“) bolo zistené, že podľa predloženej evidencie zmlúv uzatvorených v roku 2013, resp. dodatkov k zmluvám boli všetky zmluvy zverejnené kontrolovaným subjektom na jeho zriadenom webovom sídle. Kontrolou zverejňovania zmlúv neboli zistené nedostatky.

Prevereními dodržiavania povinnosti zverejňovania zápisníc zo zasadnutí ObZ a uznesení ObZ v roku 2013 v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám bolo zistené, že obec nevedla evidenciu ich zverejňovania a z tohto dôvodu nemohla kontrolnej skupine preukázať ich zverejňovanie. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu obec zverejňuje zápisnice a uznesenia ObZ na úradnej vývesnej tabuli, ktorá sa nachádza v obci.

4 Vnútorný kontrolný systém

4. 1 Zabezpečenie vzájomnej nezlúčiteľnosti a oddelenia rozhodovacích právomocí

Obec sa pri vykonávaní finančnej kontroly riadila zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“). Obec nemala vypracovanú internú smernicu na vykonávanie finančnej kontroly. Absenciou smernice obec nevedela preukázať zabezpečenie ustanovenia § 8 písm. c) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého vedúci orgánu verejnej správy (starosta obce) zodpovedá za zabezpečenie vzájomnej nezlúčiteľnosti a oddelenia rozhodovacích právomocí vedúcich zamestnancov od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva.

4. 2 Vykonávanie predbežnej finančnej kontroly

Kontrolou bolo preverené vykonávanie predbežnej finančnej kontroly faktúr za rok 2013. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt na faktúrach vykonával predbežnú finančnú kontrolu v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Ďalej bolo kontrolou zistené, že na zmluve uzatvorenej v roku 2010 obec nevykonala predbežnú finančnú kontrolu, čím nepostupovala v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú pripravovanú finančnú operáciu.

Zároveň obec nekonala v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého sa predbežnou finančnou kontrolou overuje súlad pripravovanej finančnej operácie so schváleným rozpočtom, medzinárodnými zmluvami, uzatvorenými zmluvami, rozhodnutiami alebo s internými aktmi riadenia so zameraním na hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť použitia verejných prostriedkov. Pri uzatváraní zmluvy (právny úkon) ide o finančnú operáciu, na základe ktorej sa realizuje vstup do záväzku, pričom podpis zmluvy predpokladá finančné plnenie na príjmovej, prípadne výdavkovej strane rozpočtu.

4.3 Vykonávanie následnej finančnej kontroly

Pre činnosť hlavného kontrolóra (ďalej len „HK“) bola v štatúte obce vymedzená hlavne pôsobnosť následnej finančnej kontroly v súlade s pravidlami kontrolnej činnosti podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Kontrolou bolo zistené, že HK v kontrolovanom období roku 2013 nevykonával následnú finančnú kontrolu.

4. 4 Postavenie HK

Kontrolovaný subjekt na zabezpečenie spoľahlivosti a účinnosti vnútornej kontroly a jej nezávislého výkonu vychádzal z vnútroorganizačných noriem vypracovaných na základe všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré vymedzujú postavenie, rozsah kontrolnej činnosti, ako aj úlohy HK a ďalších interných nariadení, príkazov a smerníc, medzi ktoré patrili štatút obce, rokovací poriadok ObZ v Tomášikove a zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

HK bol zamestnancom obce a vzťahovali sa na neho všetky práva a povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca podľa zákona o výkone prác vo verejnom záujme. Pracovný pomer s HK bol uzavretý 31.03.2011 na dobu určitú do 31.03.2017. Podľa v tom čase

účinného ustanovenia § 48 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), pracovný pomer na určitú dobu možno dohodnúť najdlhšie na dva roky a pracovný pomer na určitú dobu možno predĺžiť alebo opätovne dohodnúť v rámci dvoch rokov najviac dvakrát. Keďže nemožno zákonným spôsobom uzavrieť pracovný pomer na šesť rokov, pracovná zmluva s HK mala byť uzatvorená na dobu neurčitú. Obec uzavretím pracovného pomeru na určitú dobu nepostupovala v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 Zákonníka práce.

4.5 Rozsah kontrolnej činnosti a plnenie úloh HK

HK kontrolór mal vykonávať najmä kontrolu zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce, kontrolu príjmov, výdavkov a finančných operácií obce, kontrolu vybavovania sťažností a petícií, kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane nariadení obce, kontrolu plnenia uznesení ObZ a kontrolu dodržiavania interných predpisov obce a kontrolu plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi. Rozsah kontrolnej činnosti bol vymedzený zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite, zákonom č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov, zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov a zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Pravidlá kontrolnej činnosti boli vymedzené ustanovením § 18e zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého HK pri výkone kontrolnej činnosti postupuje podľa pravidiel, ktoré ustanovuje osobitný zákon (zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite).

Obec mala v súlade s rokovacím poriadkom ObZ v Tomášikove zriadenú obecnú radu zloženú z troch poslancov, ktorá podľa ustanovenia § 11 ods. 1 tohto poriadku kontrolovala plnenie úloh vyplývajúcich z uznesení ObZ v úzkej súčinnosti so starostom. Podľa vyjadrenia starostu plnenie úloh bolo kontrolované priebežne na každom zasadaní ObZ.

HK vypracoval 03.12.2012 „Zameranie kontrolnej činnosti HK na I. polrok 2013“ a predložil ho ObZ. Zameranie kontrolnej činnosti HK na II. polrok 2013 predložil ObZ 06.06.2013. Podľa ustanovenia § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení HK predkladá ObZ raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým. Predložené zamerania kontrolnej činnosti neboli označené ako „návrhy plánu“ a obec nepreukázala, či boli pred prerokovaním v ObZ zverejnené.

V zameraniach uviedol HK vykonať spolu desať kontrol v roku 2013. Medzi kontrolami ale neboli v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite naplánované žiadne kontroly, ako to pre HK vyplývalo z ustanovenia § 18e tohto zákona a aj zo štatútu obce. V plánoch boli ako ďalšie uvedené úlohy napr. vypracovať odborné stanovisko k záverečnému účtu, k rozpočtu, kontrola uznesení ObZ a pod. Tieto úlohy však neboli následnými finančnými kontrolami, boli to úlohy vyplývajúce pre HK zo zákona o obecnom zriadení.

HK vypracoval v zmysle § 18f písm. c) zákona o obecnom zriadení 12.12.2011 stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2012, v ktorom odporučil návrh rozpočtu po prerokovaní schváliť. Taktiež vypracoval 23.05.2012 v zmysle citovaného ustanovenia stanovisko k návrhu záverečného účtu obce za rok 2012, v ktorom odporučil ObZ schváliť návrh záverečného účtu bez výhrad. HK kontrolnej skupine nepredložil vyžiadané správy o kontrolnej činnosti za rok 2012 a za rok 2013 s vyjadrením, že správou za rok 2012 nedisponuje a správou za rok 2013 do dnešného času z kapacitných dôvodov nestihol spracovať. HK tým nepreukázal vypracovanie ročných správ podľa ustanovenia § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení.

Najvyšší kontrolní úřad Slovenskej republiky

Kontrolou bolo ďalej zistené, že HK v roku 2013 nevykonala žiadnu kontrolu vybavovania sťažností, nakoľko nebolo v obci zaevidované žiadne podanie, ktoré by spĺňalo náležitosti sťažnosti. V roku 2013 nebol zo strany ObZ daný žiaden podnet na vykonanie kontroly HK.

Úroveň vnútorného kontrolného systému obce možno vzhľadom na zistené nedostatky vyhodnotiť stupňom spoľahlivosti primeraný.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali: 17.03.2014

Ing. František Veselický
vedúci kontrolnej skupiny

Mgr. Michal Gallo
člen kontrolnej skupiny

Ing. Dobroslava Gubánová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený: 19.03.2014

Bc. Zoltán Horváth
starosta obce